

Кыргыз Республикасынын бардык типтеги жана менчик түрүндөгү жалпы билим берүү уюмдарында негизги жалпы жана жалпы орто билим берүүнүн билим берүү программалары боюнча жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын өткөрүү жөнүндө

ЖОБО

Кыргыз Республикасынан Билим берүү жана илим министрлигинин 2022-жылдын 3-мартындагы №264/1, 2022-жылдын 9-мартындагы №296/1 буйруктарынын негизинде, Бишкек шаарындагы жалпы билим берүү уюмдарында 2021-2022-окуу жылынын уюшкандыкта аяктоо жана "Билим берүүнүн негизги жана жалпы орто билим берүү программалары боюнча жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын өткөрүү тартиби жөнүндөгү Жобону бекитүү тууралуу" 2019-жылдын 22-мартындагы №304/1 буйругуна ылайык томондогудай тартипте жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация жүргүзүлөт.

- 2021-2022-окуу жылы Бишкек шаарынын жалпы билим берүү уюмдарында 2022-жылдын 8-июнунда аяктайт.
- Кыргыз Республикасынын бардык типтеги жана менчик түрүндөгү жалпы билим берүү уюмдарында негизги жалпы жана жалпы орто билим берүүнүн билим берүү программалары боюнча жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны (текстте мындан ары – ЖМА) өткөрүү жөнүндө Жоба аттестацияны өткөрүүнүн түрүн, катышуучуларын, мөөнөтүн жана узактыгын, сынак иштерин текшерүүнүн жана аларды баалоонун тартибин, арыздарды (апелляцияларды) берүү жана карап чыгуу, аттестациянын жыйынтыктарын өзгөртүү жана (же) жокко чыгаруунун тартибин аныктайт.
- ЖМА Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына шайкеш келген негизги жалпы жана жалпы орто билим берүүнүн билим берүү программалары боюнча мамлекеттик аккредитациядан өткөн Кыргыз Республикасынын бардык типтеги жана менчик түрүндөгү жалпы билим берүү уюмдарында (мектептер, мектеп-гимназиялар, мектеп-комплексдер, мектеп-лицейлер, кесиптик-техникалык лицейлер, сырттан (кечки-ноомоттук) окуу түрүндөгү мектептер (класстар), атайын окутуу-тарбиялоо мекемелери, дарылоо-алдын-алуу санаториялары, тарбиялоонун өзгөчө шарттарына муктаж болгон балдар жана өспүрүмдөр үчүн атайын жалпы билим берүү мектептеринде, жеке менчик жалпы билим берүү уюмдарында жана башкаларда (текстте мындан ары – БУ) негизги жалпы жана жалпы орто билим берүү программаларын оздоштургон окуучулар үчүн өткөрүлөт.
- ЖМА негизги мамлекеттик сынак катары жазуу жана оозеки экзамен түрүндө өткөрүлөт (сынак материалдары тапшырмалар менен берилүүчү тексттер жана башка көзөмөлдөөчү - олчоочу материалдар түрүндө берилет (текстте мындан ары – КӨМдөр).
- ЖМАнын максаттары томонкулор болуп эсептелет:
  - Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили жөнүндө» мыйзамдарынын аткарылышына көзөмөл кылуу;
  - окуучулардын негизги жалпы жана жалпы орто билим берүүнүн билим берүү программаларын оздоштурүүсүнүн натыйжаларынын Кыргыз Республикасынын мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына дал келүүсүн аныктоо;
  - билим берүүнү башкаруу системасына өзгөртүүлөрдү киргизүү үчүн мектеп ичинде мониторинг жана талдоо жүргүзүүнү ишке ашыруу.
- ЖМА мектептин предметтик комиссиялары тарабынан жүргүзүлөт (текстте мындан ары – ПК).
- ЖМА окутулуп жаткан тилде, базистик окуу планына ылайык белгиленген тартипте өткөрүлөт.

- негизги жалпы жана жалпы орто билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүргөн IX жана XI класстардын окуучуларынын тизмесин карайт жана бекитүүгө сунуштайт;
- ден соолугуна байланыштуу ЖМАны тапшыруудан бошотулган окуучулардын тийиштүү документтерин карап чыгат жана аларды БМБОго жиберет;
- окуучуларга жана алардын ата-энелерине (мыйзамдуу окүлдөрүнө) ЖМАны өткөрүү мөөнөттөрү тууралуу өз убагында, анын башталышына чейин эки жума мурда билдирүүнү уюштурат;
- Жалпы билим берүү уюмунда ЖМАны өткөрүүгө даярдык жөнүндө БМБОго сынактардын башталышына бир жума калган мөөнөттө маалымат берет;
- Жалпы билим берүү уюмунда окуучулар жана алардын ата-энелери (мыйзамдуу окүлдөрү) үчүн «ЖМАга даярданабыз» аталышындагы маалымат тактасына, маалыматты сайтка жайгаштырууну камсыз кылат;
- белгиленген мөөнөттөргө тестирлоо өткөрүү жайын даярдоону (санитардык-гигиеналык шарттарды, коомдук тартиптин сакталышын, педагогдордун жана медициналык кызматкерлердин арасынан мөөнөтчүлөрдү) камсыз кылат;
- бүтүрүүчүлөрдү ЖМАнын жыйынтыктары менен тааныштырууга жооптуу болот.

- IX жана (же) XI класстарынын окуучулары, анын ичинде чет элдик жарандар, жарандыгы жок адамдар, качкындар жана бир жерден экинчи жерге көчүүгө мажбур болгондор, ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген окуучулар, негизги жалпы же жалпы орто билим берүүнүн билим берүү программаларын күндүзгү, күндүзгү-сырттан же сырттан, үйдө же экстернат түрүндө өздөштүргөн, үстүбүздөгү окуу жылында ЖМАны тапшырууга ушул Жобонун 22-пунктунда белгиленген тартибинде киргизилет.
- Эки же андан көп окуу дисциплинасы боюнча жылдык «канааттандырарлык эмес» баага ээ болгон IX жана (же) XI класстарынын окуучулары педагогикалык кеңештин сунуштамасына жана жалпы билим берүү уюмунун буйругуна ылайык ЖМАны тапшырууга киргизилбейт.

Жалпы билим берүү уюмунда ЖМА эртең мененки саат 09:00до башталат. ЖМА боюнча уюштуруу иш-чаралары сынактын башталышына 1 саат калганга чейин жүргүзүлөт (каттоо, бүтүрүүчүлөрдү отургузуу жана нускама берүү, тест топтомдорун ачуу, козомөлдөө өлчөө материалдарын көчүрүү, баш баракты толтуруу ж.б.).

Сынактын узактыгы 4 саат же андан көп болгон учурда, ПКнын макулдашуусу менен окуучуларга (15-20 мүнөт) танапис берилет.

Окутуу кыргыз, орус тилдеринде жүргүзүлгөн жалпы билим берүү уюмдарынын 9-классынын бүтүрүүчүлөрү үчүн 11-нондан 22-июнга чейин беш сабактан (анын ичинде 4 милдеттүү, 1 тандоо боюнча) сынак өткөрүлөт:

- математикадан (алгебрадан) – комплекстүү жазуу тест (жазуу түрүндө)-11-июнда;
- эне тилинен дилбаяндын элементтери менен баяндама-14-июнда;
- кыргыз тилинен (орус тилинде окутулган класстарда) жана орус тилинен (окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн класстарда) комплекстүү тест (жазуу түрүндө)-17-июнда;
- Кыргызстан тарыхынан (оозеки)-20-июнда;
- окуучулардын тандоосу боюнча 1 сабактан, сынакты өткөрүү убактысын билим берүү уюму өзү белгилейт.

Окутуу кыргыз, орус тилдеринде жүргүзүлгөн жалпы билим берүү уюмдарынын 11-классынын бүтүрүүчүлөрү үчүн 11-нондан 23-июнга чейинки убакытта беш милдеттүү сабак боюнча (анын ичинде 1 сабактан тандоо) сынагы өткөрүлөт:

- эне тили жана адабиятынан (эссе)-11-июнда;
- математикадан (алгебрадан) комплекстүү тест (жазуу түрүндө)-14-июнда;
- Кыргызстан тарыхынан (оозеки)-17-июнда;
- кыргыз тилинен (орус тилинде окутулган класстарда) жана орус тилинен (окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн класстарда) комплекстүү тест (жазуу түрүндө)-20-июнда;
- окуучулардын тандоосу боюнча 1 сабактан, сынакты өткөрүү убактысын билим берүү уюму өзү белгилейт.

Ден соолугунун абалы боюнча негизги жана даярдоочу медициналык топторго кирген IX жана (же) XI класстардын окуучулары дене тарбия сабагы боюнча зачетторду тапшырышат, анын жыйынтыктары бул сабак боюнча жыйынтыктоочу бааларды чыгарууда эске алынат. Дене тарбия сабагы боюнча зачеттор сабактан тышкаркы убакта 30-майынан баштап 7-июнуна чейин сабактан тышкаркы убакта дене тарбиясы боюнча зачет өткөрүлөт.

Зачеттук көңүгүүлөрү боюнча 3 «канааттандырарлык эмес» баа алган IX жана (же) XI класстардын окуучулары зачеттон өткөн жок деп эсептелет. Дене тарбия сабагы боюнча кайтадан зачет тапшыруу укугу жалпы билим берүү уюмунун директорунун уруксаты менен ЖМА өткөрүүдөн мурунку же андан кийинки күндөрдө, бирок билими тууралуу документти тапшырган убакытка чейин берилет.

Ден соолугунун абалы боюнча атайын медициналык топторго киргизилген IX жана (же) XI класстардын окуучулары дене тарбия сабагы боюнча зачет тапшырбайт, алардын дене-бой даярдыгы окуу жылынын ичиндеги жетишкендиктеринин негизинде «зачет», «зачет эмес» түрүндө бааланат.

Ооруп калгандыгына байланыштуу 45 же андан ашык күн сабакты калтырган IX жана (же) XI класстардын окуучуларына анын каалоосун (ден соолугунун абалын) эске алуу менен педагогикалык кеңештин сунуштамасы жана жалпы билим берүү уюмунун буйругунун негизинде кийинки окуу жылында кайталап окуу укугу берилет.

Негиздүү себеби жок 45 же андан ашык күн сабакты калтырган IX жана (же) XI класстардын окуучуларына педагогикалык кеңештин сунуштамалары жана жалпы билим берүү уюмунун буйругунун негизинде кийинки окуу жылында кайталап окуу чечими чыгарылат.

Негиз: "Билим берүүнүн негизги жана жалпы орто билим берүү программалары боюнча жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын өткөрүү тартиби жөнүндөгү 2019-жылдын 22-мартындагы №304/1 ЖОБОсу, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин 2022-жылдын 3-мартындагы №264/1, 2022-жылдын 9-мартындагы №296/1 буйруктары.